

FJÁRMÁLAEFTIRLITIÐ

THE FINANCIAL SUPERVISORY AUTHORITY, ICELAND

Hlutverk og áherslur Fjármálaeftirlitsins í baráttunni gegn peningabætti

Unnur Gunnarsdóttir, forstjóri Fjármálaeftirlitsins

Helstu umfjöllunarefni

- Saga aðgerða gegn peningabætti á Íslandi.
- Hlutverk FME skv. lögum nr. 64/2006.
- Áherslur í eftirliti.
- Aðferðir við eftirlit.
- Leiðbeinandi tilmæli FME.
- Aðhald FATF.
- Samskipti við tilkynningarskylda aðila.
- Samskipti við aðila stjórnarsýslunnar.

Saga aðgerða gegn peningabætti á Íslandi

- Lög nr. 80/1993 um aðgerðir gegn peningabætti.
- Almenn hegningarlög nr. 19/1940:
 - Peningabætti afleitt brot.
 - Frumbrot: Brot á almennum hegningarlögum og refsivert brot á öðrum lögum.
 - Upptaka eigna.
- Lög nr. 64/2006 um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka.

Hlutverk FME samkvæmt lögum nr. 64/2006

- Eftirlit skv.1. mgr. 25. gr. laga nr. 64/2006.
- Eftirlitsúrræði samkvæmt lögum um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi, s.s. krafa um úrbætur.
- Önnur hlutverk:
 - Aðstoð og ábendingar vegna breytinga á lögum.
 - Skýrslugjöf til FATF.

Gildissvið laga nr. 64/2006

- Tilkynningarskyldir aðilar undir eftirliti FME:
 - Fjármálafyrirtæki, líftryggingafélög, lífeyrissjóðir, vátryggingamiðlarar og vátryggingaumboðsmenn þegar þeir miðla líftryggingum eða öðrum söfnunartengdum tryggingum, útibú erlendra fyrirtækja sem staðsett eru á Íslandi, einstaklingar eða lögaðilar sem í atvinnuskyni stunda gjaldeyrisviðskipti eða yfirfærslu peninga og annarra verðmæta og greiðslustofnanir og umboðsaðilar þeirra.
 - 81 aðili undir eftirliti.
- Tilkynningarskyldir aðilar undir eftirliti annarra:
 - Lögmenn og aðrir lögfræðingar í tilteknum tilvikum, endurskoðendur, fasteigna-, fyrirtækja- og skipasalar, einstaklingar eða lögaðilar sem í atvinnuskyni selja hluti sem greitt er fyrir með reiðufé, aðilar á sviði fjárvörslu og fyrirtækjapjónustu, einstaklingar eða lögaðilar sem hlotið hafa starfsleyfi á grundvelli laga um happdrætti.

Áherslur í eftirliti (1)

- Upphaf viðskipta:
 - Einstök viðskipti undir mörkum sem geta farið fram í fleiri en einni færslu.
- Áreiðanleikakönnun:
 - Persónuskilríki einstaklinga.
 - Vottorð lögaðila.
 - Prókúruhafar og aðrir sem hafa sérstaka heimild – þar með taldir framkvæmdastjórnar og stjórnarmenn.
 - Raunverulegur eigandi.
 - Tilgangur viðskipta.
 - Viðskipti í þágu þriðja manns.

Áherslur í eftirliti (2)

- Reglubundið eftirlit tilkynningarskyldra aðila.
- Auknar kröfur til áreiðanleikakönnunar.
- Tilkynningarskylda.
 - Skylda til að forðast viðskipti.
- Innra eftirlit:
 - Almennt eftirlit
 - Innri reglur
 - Þjálfun

Raunverulegur eigandi

- Raunverulegur eigandi skv. 4. tl. 3. gr. laga nr. 64/2006:

Einstaklingur, einn eða fleiri, sem **í raun á starfseminna eða stýrir þeim viðskiptamanni, lögaðila eða einstaklingi**, í hvers nafni viðskipti eða starfsemi eru stunduð eða framkvæmd.]²⁾
Raunverulegur eigandi telst m.a. vera:

a. Einstaklingur eða einstaklingar sem í raun eiga eða stjórna lögaðila í gegnum **þeina eða óþeina eignaraðild að meira en 25% hlut í lögaðilanum, ráða yfir meira en 25% atkvæðisréttar eða teljast á annan hátt hafa yfirráð yfir lögaðila**. Ákvæðið á þó ekki við um lögaðila sem skráðir eru á skipulegum markaði samkvæmt skilgreiningu [laga um kauphallir].¹⁾

b. Einstaklingur eða einstaklingar sem eru framtíðareigendur að 25% eða meira af eignum fjárvörslusjóðs, eða svipaðs löglegs fyrirkomulags, eða hafa yfirráð yfir 25% eða meira af eignum hans. Í tilvikum þar sem ekki hefur enn verið ákveðið hverjir munu njóta góðs af slíkum fjárvörslusjóði telst raunverulegur eigandi vera sá eða þeir sem sjóðurinn er stofnaður fyrir eða starfar fyrir.

- Athugasemdir hjá FATF – mikil umræða hjá aðildarríkjum.
- Samlegðaráhrif við stórar áhættuskuldbindingar hjá fjármálafyrirtækjum.

Aðferðir FME við eftirlit

- Vettvangsathuganir – aukin áhersla.
- Athuganir með öflun gagna án vettvangsheimsóknar.
- Leiðbeinandi tilmæli.
- Svör við fyrirspurnum og erindum.

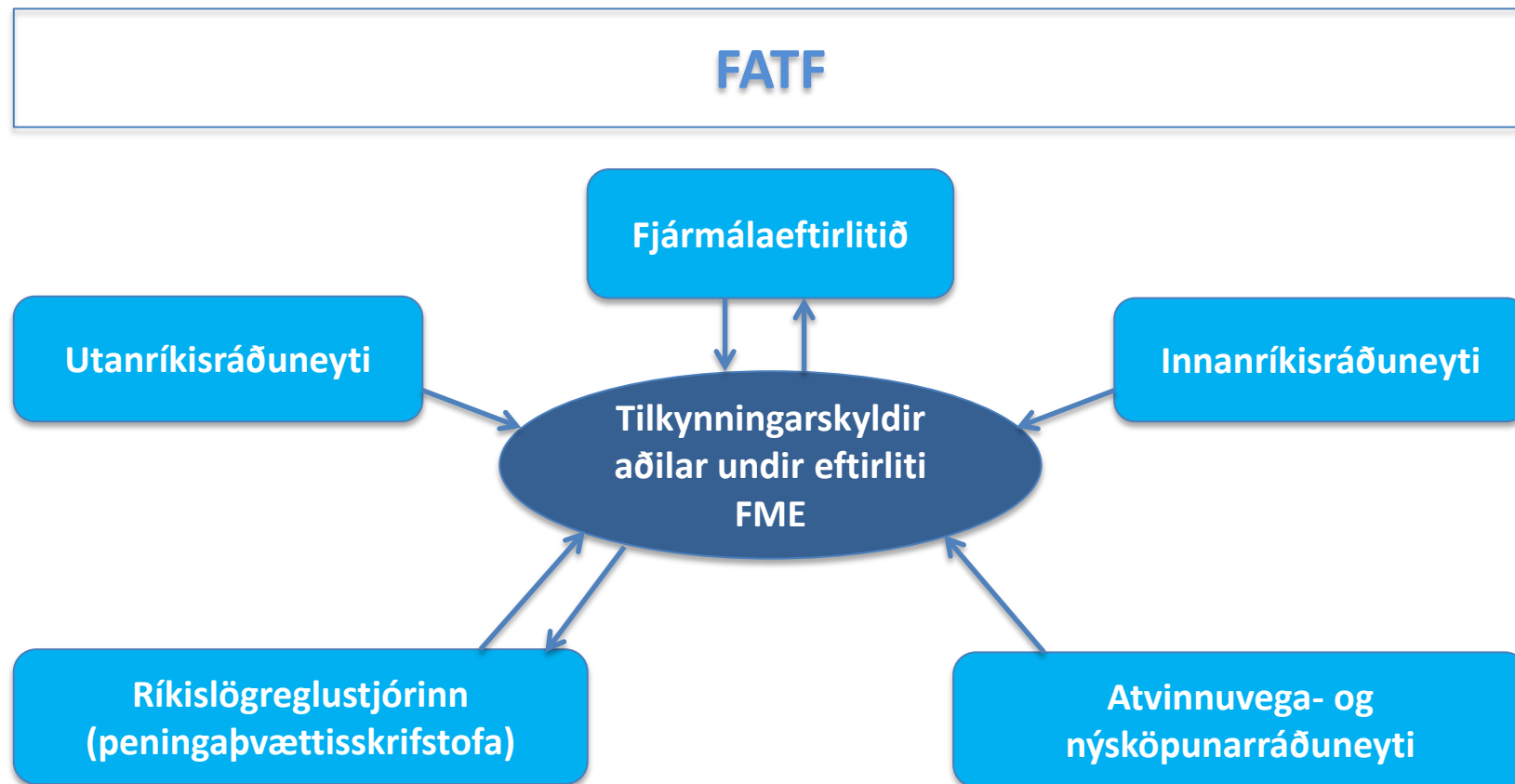
Leiðbeinandi tilmæli nr. 3/2011

- Leiðbeiningar til tilkynningarskyldra aðila undir eftirliti FME.
- Tilgangur að skýra betur ýmis ákvæði laga nr. 64/2006 – ekki tæmandi.
- Grundvöllur krafna um úrbætur samkvæmt lögum um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi.
- Fyrirhugaðar breytingar – m.a. vegna breytinga á tilmælum FATF.

Aðhald FATF

- Úttektarskýrsla 2006 – helstu athugasemdir:
 - Löggjöf í tengslum við peningabætti.
 - Fjármálaeftirlitið.
 - Peningabættisskrifstofa Ríkislögreglustjóra.
- Eftirfylgniskýrslur 1 - 3 sinnum á ári
 - Fulltrúar Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytis og Fjármálaeftirlitsins hafa sótt fundi síðustu ár.
- Lokaúttekt í febrúar 2013.
- Nýtt ferli áætlað í febrúar 2013.

Mikilvægt samstarfsverkefni

Samskipti við tilkynningarskylda aðila

- Töluverð samskipti – sérstaklega við stóru bankana þrjá.
- Samskipti yfirleitt í formi leiðbeininga vegna túlkunar á lögum nr. 64/2006 og leiðbeinandi tilmælum.
- Ábendingum og athugasemdum fagnað.
- Áframhaldandi samskipti mikilvæg.

